

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 2 юни 2015 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Димитър Токушев

Членове: Благовест Пунев

Пламен Киров

Красен Стойчев

Цанка Цанкова

Стефка Стоева

Румен Ненков

Георги Ангелов

Борис Велчев

Анастас Анастасов

Гроздан Илиев

при участието на секретар-протоколита Милена Петрова разгледа в закрито заседание на 2 юни 2015 г. конституционно дело № 3/2015 г., докладвано от съдията Пламен Киров.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

Делото е образувано на 16.04.2015 г. по искане на главния прокурор на Република България за установяване противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 6 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г. (обн. ДВ, бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г., изм. ДВ, бр. 12 от 13.02.2015 г. и ДВ, бр. 17 от 06.03.2015 г.)

В искането се твърди, че разпоредбата на чл. 2, ал. 6 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г. противоречи на основополагащи норми от Глава първа – „Основни начала“ на Конституцията на Република България, установяващи принципа на

правовата държава (чл. 4, ал. 1), принципа за върховенство на Конституцията (чл. 5, ал. 1) и принципа за разделение на властите (чл. 8). Претендира се противоречие на посочения текст и с чл. 117, ал. 2 и ал. 3 от основния закон, прогласяващ независимостта на съдебната власт и нейната бюджетна самостоятелност.

Според главния прокурор на Република България разпоредбата на чл. 2, ал. 6 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г. въвежда забрана да се компенсира неизпълнението на приходите на съдебната власт за 2015 г. за сметка на държавния бюджет, като тази забрана е конституционно недопустима и противоречи на установена и спазвана дълги години законодателна традиция. Изрично се посочва, че в държавните бюджети за минали години при недостиг на средства от наличности по сметки от предходни години, неизпълнението на приходите от дейността на органите на съдебната власт задължително се компенсира с допълнителна субсидия от централния бюджет. Прави се изводът, че Народното събрание винаги е възприемало въвеждането на допълнителни гаранции за изпълнение на приетия бюджет на съдебната власт, като елемент от конституционното си задължение да осигури нейната независимост и бюджетна самостоятелност в изпълнение на изискванията на чл. 117, ал. 2 и ал. 3 на основния закон. Според вносителя на искането този законодателен подход е в съзвучие с принципите на правовата държава, разделенияето на властите и върховенството на Конституцията, а отклонението от него с гласуваната от парламента норма на чл. 2, ал. 6 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г. я превръща в противоконституционна.

В искането се твърди, че съдържанието на оспорваната разпоредба влиза в противоречие с досегашната практика на Конституционния съд по тълкуване на нормите на Глава шеста – „Съдебна власт“ от Конституцията. Цитира се Решение № 18 от 16.12.1993 г. на Конституционния съд по к.д. № 19 от 1993 г., в което конституционната юрисдикция извежда

задължението на законодателната власт да гарантира такъв общ обем на средства от бюджета на съдебната власт и разпределение на съответните кредити, че да са налице пълни гаранции за ефективно осъществяване на функциите на съдебната власт, възложени ѝ с Конституцията. Въз основа на това се прави извод, че когато поради неизпълнение на приходите от дейността на органите на съдебната власт не може да бъде постигнат бюджетен баланс, законодателната власт е длъжна да осигури възможност за компенсиране на недостига от наличностите по сметки от предходни години или, ако те не са достатъчни – с допълнителна субсидия от държавния бюджет.

Главният прокурор на Република България приема, че бюджетът на държавата трябва да осигурява средства за функциониране на установените в Конституцията държавни институции, в това число и на органите на съдебната власт, като се държи сметка за разделението на властите и техните правомощия. Вносителят на искането намира, че всеки Закон за държавния бюджет, който не гарантира средства за конституционно установените институции, може да бъде обявен за противоконституционен на основание на това, че по същество препятства дейността на тези институции. В тази връзка и като се черпят аргументи от Решение № 17 от 01.10.1995 г. на Конституционния съд по к.д. № 13 от 1995 г. се прави изводът, че Народното събрание е длъжно да осигури фактически изпълнението на гласувания бюджет на съдебната власт, включително и чрез компенсиране на неизпълнението на собствените приходи със съответна субсидия от централния бюджет.

Вносителят на искането приема, че конституционната повеля за осигуряване на средства, обезпечавщи функционирането на конституционно установените държавни институции не би била изпълнена, не само когато изобщо не са предвидени средства за някои от тях в държавния бюджет, но и когато поради недостатъчност на средствата тези органи няма да могат да функционират нормално и законосъобразно

през цялата бюджетна година. Въз основа на това се прави извод за противоконституционността на чл. 2, ал. 6 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г.

Производството е във фазата по допустимостта на искането.

Конституционният съд намира, че искането е допустимо и следва да се разгледа по същество. То е направено от оправомощен субект на инициатива по чл. 150, ал. 1 от Конституцията - главният прокурор на Република България. Искането е с предмет установяване противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 6 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г. (обн. ДВ, бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г., изм. ДВ, бр. 12 от 13.02.2015 г. и ДВ, бр. 17 от 06.03.2015 г.). То е от компетентността на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България.

Като заинтересовани страни по делото с оглед неговия предмет следва да бъдат конституирани Народното събрание, Министерският съвет, министърът на правосъдието, министърът на финансите, Висшият съдебен съвет, Върховният касационен съд, Върховният административен съд.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционния съд, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на главния прокурор на Република България за установяване противоконституционност на разпоредбата на чл. 2, ал. 6 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2015 г. (обн. ДВ, бр. 107 от 24.12.2014 г., в сила от 01.01.2015 г., изм. ДВ, бр. 12 от 13.02.2015 г. и ДВ, бр. 17 от 06.03.2015 г.).

Конституира като заинтересовани страни по делото Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министъра на финансите, Висшия съдебен съвет, Върховния касационен съд, Върховния административен съд.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането и на заинтересованите страни, с възможност в четиринадесетдневен срок да дадат становище по искането.

Председател:

Димитър Токушев

Членове:

Благовест Пунев

Румен Нешков

Пламен Киров

Георги Ангелов

Красен Стойчев

Борис Велчев

Цанка Цанкова

Анастас Анастасов

Стефка Стоева

Гроздан Илиев